

ТУРИЗМ

УДК 796.5

**РОЗВИТОК ПАТРІОТИЧНОГО ТУРИЗМУ У РІВНЕНСЬКІЙ ОБЛАСТІ:
МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Р. В. Болотюк

здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, група ТУР-11,
навчально-науковий інститут агроєкології та землеустрою
Науковий керівник – ст. викладач М. С. Яковишина

*Національний університет водного господарства та природокористування,
м. Рівне, Україна*

У статті проаналізовано можливості та перспективи розвитку патріотичного туризму у Рівненській області. Наведено існуючі в Україні та Рівненщині приклади поєднання патріотизму та туризму. Подано кілька авторських ідей для втілення ідеї патріотичного туризму на теренах Рівненської області.

Ключові слова: патріотизм, патріотичний туризм, спортивний туризм, веломарафон, війна, історія, виховання

The article analyzes the possibilities and prospects of patriotic tourism in Rivne region.

Examples of the combination of patriotism and tourism already existing in Ukraine and Rivne region are given. Some author's laconic ideas for realization and improvement of patriotic tourism in Rivne region are given.

Keywords: patriotism, sports tourism, patriotic tourism cycling marathon, war, history, upbringing.

На фоні військової агресії проти України для кожного українця вчергове змінилось значення слова «патріотизм» та прийшло усвідомлення його важливості. Багато років поспіль ми не могли налагодити гідний внутрішній туризм, маючи шалену кількість рекреаційних ресурсів та немалі кошти, аби розвивати інфраструктуру. Український патріотизм повинен позитивно вплинути на розвиток туризму та послугувати ключем до переосмислення значення рідної землі, національної ідеї єдності українців та підвищення іміджу України за кордоном.

Окремі аспекти національно-патріотичного виховання студентів у спортивному туризмі викладені в роботі Фокіна С. П. і Ткачук Л. М. [1]. Сучасний стан та перспективи розвитку молодіжного туризму в Україні досліджували К. Д. Діденко, О. В. Дроздовська-Ілмаз [2]. Огляд літератури показав низьку кількість публікацій, присвячених патріотичному туризму, тому дана тематика потребує додаткових досліджень.

Мета дослідження – проаналізувати можливості та перспективи патріотичного туризму у Рівненській області.

У більшості праць патріотичний аспект туризму згадується при розгляді спортивного туризму. Саме спортивний туризм поєднує фізичні навантаження і краєзнавчі екскурсії, які є фундаментом патріотизму. Орієнтація на культуру та історію рідного краю сприяє патріотичному вихованню молоді, а фізичні навантаження, витривалість та підтримка друзів у поході загартовують і дають розуміння цінності людського життя та взаємопідтримки. Тому багато дослідників вважають спортивний туризм важливим фактором національно-патріотичного виховання молоді [1]. Для прикладу варто навести велике значення діяльності спортивно-патріотичних товариств «Сокіл», «Січ», «Пласт» для молоді Галичини у боротьбі

за свободу і незалежність у часи національно-визвольних змагань 1917–1920 років. Дані об'єднання стали підґрунтям створення національної армії ЗУНР та УНР («Січові стрільці») [1].

Для формування патріотизму учнів у сучасній Україні був створений Український державний центр національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді, серед головних завдань якого є: організація та проведення всеукраїнських масових туристсько-краєзнавчих заходів; популяризація туристсько-краєзнавчого напрямку позашкільної освіти та заходів національно-патріотичного спрямування тощо [3].

В Україні було розроблено «Стратегію національно-патріотичного виховання» (Указ Президента України № 286/2019 від 18 травня 2019 року) та «Концепцію Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 року» (розпорядження КМУ № 1233-р від 09 жовтня 2020 року) [4]. Рівненщина також впроваджує дві своїх програми: Програму військово-патріотичного виховання та підготовки молоді до служби в Збройних Силах України та інших військових формуваннях та Програму національно-патріотичного виховання на 2021 – 2025 роки [6]. Проте, варто відмітити малу кількість інформації про проведення заходів патріотичного спрямування, що відповідають вище згаданих Стратегії та Програмам національно-патріотичного виховання. Молодь банально не знала про існування даних програм та не була у них зацікавлена. Після Перемоги у дієвості патріотичних та соціальних заходів сумнівів не виникатиме. Одним із індикаторів ефективності національно-патріотичного виховання в системі освіти України визначено збільшення відвідуваності закладів, що популяризують культурні та національно-мистецькі традиції Українського народу, а також експозицій музеїв, присвячених національно-визвольній боротьбі за незалежність і територіальну цілісність України [4]. На нашу думку ще одним індикатором можуть бути кількість учасників патріотичних походів та спортивних марафонів на історичну та патріотичну тематику.

Варто згадати, що на Рівненщині активні громадяни вже кілька років розробляють та втілюють патріотичні маршрути, які стануть ще більш популярними після нашої Перемоги. Зокрема, великі перспективи матиме марафон «Поліська Січ». Це велосипедний триденний марафон, присвячений 75-ій річниці заснування «Олевської республіки» та її збройних сил – «Поліської січі» під командуванням Тараса Бульби-Боровця. Організатори марафону наголошують, що велозахід не є змаганням або перегонами. Це найдовший велосипедний маршрут області, котрий передбачає відвідання максимальної кількості популярних та маловідомих туристичних об'єктів [5]. Даний маршрут містить патріотичний аспект, а включення української різножанрової музики під час проведення марафону позитивно вплине на кількість залучених учасників, відволікаючи їх від монотонного асфальту та думок про втому. Марафонці зорієнтуються на власних почуттях та бачитимуть кожен туристичний об'єкт під іншим кутом. На перспективу можна створити об'єкти та заходи з патріотичним підґрунтям на місцях привалів. Для прикладу, можна організувати читання віршів, або бліц-опитування за біографією Лесі Українки на привалі біля села Мала Мощаниця, яке вона кілька разів відвідувала та навіть згадувала у своїх творах. Важливо залучати учасників з усієї України, щоб багато хто, можливо, вперше відчув магію та побачив красу Українського Полісся: це і є патріотизм, у звичайних, на перший погляд, речах.

Історико-культурна та природнича спадщина Рівненщини має значний туристичний потенціал, зокрема і з патріотичним спрямуванням. Дієвим інструментом збільшення туристичної привабливості патріотичних маршрутів може стати фестивальний рух, туристичні походи, і нові веломарафони. До повномасштабної війни в Україні на теренах Рівненської області проходило безліч щорічних етно-екологічних фестивалів, які у перспективі доцільно буде поєднати із місцями патріотичної спадщини України. Зокрема, в патріотичному аспекті варто загадати фестиваль «Буща Папороть», який відбувався у

Дермансько-Острозькому національному природному парку, адже Дерманські ліси нагадують історію про цей бунтівний повстанський край. До програми заходів фестивалю доречно буде додати спортивні змагання краєзнавчо-патріотичного змісту.

В перспективі значної популярності також може отримати патріотичний велопробіг «Стежка пам'яті УПА» на теренах Демидівської ОТГ, що проходить за наступним маршрутом: Демидівка – Рогізне – Вовковії – Ільпибоки – Калинівка – Рудка – Лішня [7].

Справа залишається лише за людьми, які уже могли б генерувати ідеї для екскурсій, маршрутів тощо. Варто організувати конкурс патріотичних екскурсій та заходів та реалізовувати найкращі з надісланих робіт.

Враховуючи шалений інтерес до України у світі від початку війни, можна бути впевненими, що туристичні об'єкти та заходи із патріотичним підґрунтям стануть популярними та успішними. Рівненська область має значні перспективи у розвитку туризму, а різкий стрибок патріотизму дозволить швидко та успішно реалізовувати їх.

1. Фокіна С. П., Ткачук Л. М. Національно-патріотичне виховання студентів у спортивному туризмі. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/fokin2.htm. (дата звернення: 14.05.2022).
2. Сучасний стан та перспективи розвитку молодіжного туризму в Україні К. Д. Діденко, О. В. Дроздовська-Ілмаз. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv.cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/gt_2012_20_22.pdf (дата звернення: 13.05.2022).
3. Український державний центр національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді. URL: <https://patriotua.org/> (дата звернення: 13.05.22).
4. Концепція Національно-патріотичного виховання дітей і молоді : наказ МОН № 641 від 16.06.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0641729-15#Text> (дата звернення: 13.05.2022).
5. Поліська Січ (веломарафон). URL: <http://way.rv.ua/marathon.html> (дата звернення: 13.05.2022).
6. Про Обласну цільову соціальну програму національно-патріотичного виховання у Рівненській області на 2021–2025 роки. URL: <https://www.rv.gov.ua/npas/pro-oblasnu-cilovu-socialnu-programu-nacionalno-patriotichnogo-vihovannya-u-rivnenskiy-oblasti-na-2021-2025-roki-365-2021> (дата звернення: 13.05.2022).